

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze in Prosvetne Matice

OFFICIAL ORGAN OF
J. S. F. AND ITS
EDUCATIONAL BUREAU

CHICAGO, ILL., October 11, 1950

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave. 618 LETO—VOL. XLV.

Zmota sev. Koreje je bila v napadu na ameriški prestidž

Čemu se Rusija in Kitajska nista umešali v
korejsko vojno? — Organizacija združenih
narodov dobila z zmago v Koreji nov ugled

Dasi vojna v Koreji ni še končana, je vendar jasno, da je severokorejska armada iniciativno izgubila in je na umiku. Dolgo časa je izgledalo zanje kako dobro. Okupiralo je v par mesecih skoraj vso južno Korejo, le mal obrežni del na jugu je še ostal pod ameriško okupacijo.

MacArthurjeva strategija

Ta del na jugu se je sicer trdno držal in ameriške čete so pridrjanje ustavile ter se pripravljale začeti z ofenzivo. Vzelo bi dolgo, predno bi ameriške in druge čete združenih narodov prisile do 38. paralele, ki je po zmagi nad Japonsko v dogovoru med Rusijo in Zed. država bila meja med severno in južno Korejo. Severna ima kakih deset milijonov in južna približno dvajset milijonov prebivalcev. Severni del je okupirala sovjetska armada, južnega pa ameriške čete. Rusi so svoj del komunizirali po svojem vzorcu, ameriška okupacijska oblast pa je v svojem delu ohranila stari sistem in podpirala konservativnega Syngmana Rheeja, ki je postal predsednik južne Koreje. Označila se je za republiko. Ta ka sta ostala ta dva dela tudi potem ko so ruske in ameriške čete odšle iz Koreje.

V tej vojni bi postala vsa Koreja komunistična, ako se bi Truman nagločil ne odločil za intervencijo, ki so jo potem združeni narodi proglašili za svojo.

Sedaj pa bo drugačna kot si jo je voda severne Koreje zamisli. Vojno situacijo je mahoma spremenil general MacArthur z udorom z obrežja skoraj tik 38. paralele, okupiral glavno mesto Seoul in s prodiranjem odrezal severokorejsko armado v južni Koreji od dovoznih črt. Ob enem je udaril tudi preko omenjene čete v severno Korejo.

Tako je ameriški armadi prihranil ofenzivo s skrajnega juga in s tem veliko življenj.

Kaj bo s Korejo?

O bodočnosti Koreje odločajo zdaj na svojem zboru v Lake Success Združeni narodi. Predložena sta bila dva načrta. Sovjetski in ameriški. Prvi je v bistvu določal, naj se z vojno takoj prekine in glavne posredovalke za sklenitev miru ter bodoče ureditve Koreje naj bi bila Sovjetska zveza in Amerika ter Kitajska bi moral biti zraven, ker se nje Koreja veliko teče. Včasi je bila Koreja pod Kitajsko. Dve sto milij Koreje mejo bi Kitajsko in le nekaj maledobla ob sovjetski Sibir.

Ameriški načrt določa, da armada Združenih narodov okupira vso Korejo in ostane v njej dokler bo potrebno. Oba dela se združi. Upravlja jo naj posebna komisija Združenih narodov, menita petih ali šestih držav. Ta je bila že izvoljena. Zed. države niso v njej, toda bodo imeli v Koreji vseeno odločajočo besedo tudi v upravi, ker bo delžela v glavnem okupirana od ameriških čet pod poveljstvom generala MacArthurja. Kakor na

(Konec na 3. strani.)

Zmota severokorejske vlade

Severokorejska vlada je bila prepričana, da splošne vojne ne bo in da Amerika ne bo intervinirala, aka napade južno Korejo. Sam predsednik Truman in nekaj drugih vodilnih članov njegove administracije so jo uverili v tem, ker so izjavljali, da Koreja za ameriško strategijo ni važna. S tem so dali severokorejski komunistični vladam vero, da ne bodo imeli v svoji invaziji nobenega velikega odpora, ker južnokorejsko armado bi kmalu razbili.

Toda tudi Američani v svoji vladbi so računali, da ne bo napada na južno Korejo, ki je bila pod ameriško okupacijo in od Američanov organizirana. Torej je bila ameriška varovanka. Ako

(Konec na 2. strani.)

PROBLEMI TREH SIL OBRAVNANAVANI NA KONFERENCI VNANJIH MINISTROV

Na konferenci vnanjih ministrov Anglije, Francije in Zed. držav v New Yorku so obravnavali veliko stvari. Sešli so se Dean Acheson, Ernest Bevin in Robert Schuman, da se na kak način sporazumejo glede zapadne Nemčije, o oborožitvi držav severoatlantskega pakta in o delovanju Marshallovega plana.

Na dnevnem redu konference je bila tudi Formosa, Indokina, južnovzhodna Azija in seveda še posebno Sovjetska zveza.

Glede zapadne Nemčije je še vedno največ ne soglasja med ameriško in francosko vlado. Acheson insistira, da naj se zapadni Nemčiji dovoli postati spet militaristična sila in se jo sprejme v severoatlantski pakt. Toda je proti oborožitvi Nemčije saj toliko časa ne dokler Francija ne bo dovolj oborožena. Ako se Nemčija militarizira kakor je bila pod Hitlerjem in prej pod kajzerjem, bo spet najmočnejša država v Evropi, z izjemo Rusije, in Francija ne bo več vodilna država v Evropi. Med državami zapadne Evrope ima sicer spet glavno vlogo, še važnejšo pa Anglija in seveda na vseh konferencah zapadnega bloka pa odločujejo Zed. države vsled svoje ekonomske in bojne sile.

Ker je bila Francija v kratki dobi z Nemčijo že dvakrat v vojni, se boji, da se to lahko v tretje zgodi, tako se ji dovoli oborožitev. Nemčija lahko svojo ogromno industrijo v Porurju spet spremini v municipijske obrate, tako prevlada ameriška teza za pojačanje proti sovjetskemu bloku v Evropi z nemško bojno silo. In ti obrati so veliko večji kakor francoski. Želja Francije je, da bi Zed. države povečale svojo armado v Evropi, Nemčiji pa naj se dovoli ustanoviti samo takto armado, ki bo opremljena le za zadušitev slučajnih notranjih nemirov.

Izdelan bo končno kompromisni načrt Anglije,

da se Nemčiji dovoli oborožitev, toda njena armada naj bo združena z ostalo armado zapadne Evrope, Amerika naj napravi s to skupno določno vojaško zvezdo in ta centralizirana armada zapadne Evrope bi naj bila pod ameriškim poveljstvom. Francija zaradi Nemčije vseeno ni zadovoljna s tem načrtom, a bo morala pristati vanj, ker Zed. države hočejo, da nastane v Evropi pod njenim vodstvom za eventualni spopad z Rusijo mogočna bojna sila.

Tako bo Nemčija spet dobila nazaj to zaradi česar je bila v vojni in tepeva v nji.

Glede Kitajske Anglija želi, da se Amerika z njo ne bi zapletla v vojno in da bi glede nje vodila realistično politiko. Trumanova administracija priznava še vedno Čiang Kaiška za Kitajsko vlado, dasi je pregnan iz nje in četudi je sedaj vsa Kitajska pod komunističnim režimom razen otok Formosa, kjer vedi po begli Čiang Kaišek z ostanki svoje poražene nacionalistične vlade pod protekcijo ameriške bojne mornarice. Anglija je kitajsko komunistično vlado takoj priznala in bi rada sklenila z njo trgovska pogodbo. Začela je komunistični Kitajski takoj prodajati razno blago, med drugim tudi gasolin. Naš državni departament je pokazal nejedvolojno radi tega, bilo je v ameriškem

(Konec na 2. strani.)

Vojni dobičkarji zopet brezvestno žanjejo

Drew Pearson pripoveduje v enemu svojih člankov, da nas bo vojna v Koreji vsled zvišanih cen raznemu materialu stala pet milijard dolarjev več kot nas bi že bi prejšnje cene ostale v veljavi.

Vojni dobičkarji sicer priznajo na zvezdnato zastavo in se dušajo proti komunizmu, toda njihov patriotizem je dolar, ne dežela v glavnem okupirana od ameriških čet pod poveljstvom generala MacArthurja. Kakor na

angleške družbe pa so ga nam podražile do 300 odstotkov. Veleno blago ter razne druge tkanine so podražene in tako mora vrla plačevati za uniforme znatno višje cene kakor pa pred korejsko vojno. Pa ne samo vrla, tudi oblike za civilno prebivalstvo so se podražile.

Cene so se dvignile tudi statremu železu, signalnim aparatom, ki jih rabi armada in mornarica, obuvalom itd. Vojna uprava kupuje vseh teh stvari za milijarde dolarjev in lahko si je predstavljati, koliko večji bodo profitti monopolistov, ki so bili počljivo naši armado v vojno proti agresivni severni Koreji.

Silno so dvignili cene izdelovalci medicinskih instrumentov in pa firme, ki izdelujejo zdravila. Dalje izdelovalci aeroplanskih in ladijskih instrumentov. Ker je voda vsled vojne in obroževanja glavnih odjemalec teh stvari, nas bo to ogromno stalo.

Zelo so se podražile tudi razne kovine, ki se jih rabi pri izdelovanju muničije. Surovi kauček (rubber) se je od pricteka naše intervencije v Koreji podražil v tej deželi 162 odstotkov,

Kongresne komisije "preiskujejo", a sprememb vseeni

Posebna senatna komisija, ki ji načeljuje senator Kefauver, demokrat iz države Tennessee, preiskuje, kako so razni raketerji, bogati "gansterji" in zločinci dobili toliko moči in čemu jim oblast ne more ali pa noče priti do živega.

Komisija je začela s preiskovanjem v zasliševanju v Miamiu in Floridi, ki je trdnjava raketerjev in imovitih "gansterjev" vseh vrst. Njeni preiskovalci pa so bili že dolgo prej na delu in zbirali obtežilni materiali.

Glavni vir dohodkov teh organiziranih gangsterskih sindikatov so konjske dirke ter igralnice. Lokale za pobiranje stav "na konje" imajo po vsem mestu, posebno v velikih. Za "stave na konje" potrošijo Američani — moške in ženske — na milijone dolarjev na leto — bržkone več sto milijonov. Le malokdo ima srča, da stavo dobri, a jo da takoj nazaj za novo stav v stavi znova in znova, predno kaj zadene. V konjkih dirkah je torej za raketerški sindikat velik denar. "Stave na konje" so v mnogih državah preposedane in tudi v Chicagu niso dovoljene. Ko je nastopil službeno sedanjci župan Kennelly je izjavil, da ima policija strogo polje zapreti vse lokale, v katerih se pobirajo stave (bookie joints). In res so listi pisali, da je policija pridno na delu in policijski kapitani so poročali svojemu šefu, da je navodilo izpolnjeno. "Bookies are out of business."

Ko je prišla kongresna komisija v Chicago, je s pomočjo svojih raziskovalcev dognala, da "obrt" s stavnimi "na konje" še prav tako evte kakor je pod prejšnjim županom. Policija je res mnogo lokalov zaprla in ko je "veter ponehal" so jih znova odprli.

Senator Kefauver je zakaj in ve to tudi vsak Čikašan, ako se zanima za take stvari. Ako bi policija svojo naloge resno vršila, bi to raketerstvo iztriebila. A tega ni storila. Senator Kefauver je dejal, da bo pozval njevno komisijo predstaviti zaščitne tudi kapitane čikaške policije, posebno tiste, ki so na neki "čuden" način obogatili. S samo plačo, ki znaša nad \$5,000 na leto gotovo ne bi. Vsakdo ve, da takci nevestni načelniki policije, aldermani in nepošteni sodniki obogate največ s podkupninami. Lastniki velikih igralnic, v katerih neumni ljudje izgube tisoč dolarjev na teden ali pa na mesec, vedo, da tajno svojega raketerstva ne bi mogli dolgo vršiti. Torej je treba dobiti "polje" (Konec na 3. strani.)

Prihodna bo jubilejna številka. Bila bi že ta, pa so se v tiskarni zapoznali z oglasi in še nekaj novih smo dobili medtem, ki bodo postavljeni na teden.

S članki in dopisi bodo zastopani v nji Ethan Kristan, Joško Owen, John Goršek, Anton Shular, Anton Udovich, Ursula Zattich, Frank Primozich in drugi. Poleg teh bodo v nji razni članki ter opisi iz Proletarjeve zgodovine, slike

in nekaj pesmi.

Priobčili bi v tej številki tudi spomine Martina Judniča je predolg za eno številko. Priobčili smo ga v treh. Končan je v tej številki na 2. strani. Na nji je tudi upravnikova kolona.

V nedeljo 15. oktobra bo v dvorani SNPJ v Chicagu vprizorjena pod avspicijo krožka št. 9 Progresivnih Slovensk drama "Mrak". V nji nastopajo Andrew in Ana Miško, Frances Vider, Ana Zimmer, Anton Krapenc in Anton Andres. Torej same dobre odrške moči. Režiser je Peter Bernik.

To je že druga igra pod pokroviteljstvom tega delovnega krožka. S to vred smo imeli v Chicagu v minulih letih samo štiri slovenske predstave. Včasi smo jih imeli po pet in tudi že več na leto.

Rojakom v Chicagu in sosednjih naselbinah zelo priporočamo, da pridejo na to predstavo. Cujemo, da pridejo večje skupine iz Milwaukeeja in LaSalla, posebno članje Progresivnih Slovensk, ker njihovi krožki drug z drugim zelo sodelujejo.

V nedeljo 29. oktobra bo imel svoj jesenski koncert pevski zbor France Prešeren. Vršil se bo v veliki Falcon dvorani (včasi se je imenoval Sokol Pilsen). Je na So. Ashland Ave. blizu 18. ceste. Naslov je v upravnikovi koloni v tej številki.

Zbor Prešeren se veliko trudi, da slovenska pesem v Chicagu ne zamre. Rad se odziva tudi vabilom raznih društv in tudi na priredbi, ki se je vršila v Waukeganu v prid Proletarja, je nastopil.

Neko so bili v Chicagu štiri slovenski pevski zbori. Sedaj sta še dva: moški zbor "Prešeren" in ženski zbor Slovenske ženske zveze.

Družabni klub Slovenskega delavskega centra bo imel v soboto 21. oktobra v Lawndale Masonic templu, 2301 So. Millard Ave. Vstopnice so po 60c. Vsi prijatelji dobre zabave ste vabljeni, da se je udeležite.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Ameriška vlada je darovala grškemu kralju letalo in to zelo dobre, velikega, kakršno se na njegovo veličanstvo spodobi. Ko ga je dobil in ogledal mu je bilo všeč razen notranjost se mu je zdelo premalo razkošno opremljena. Poslal ga je v Anglijo in naročil firmi za popravljanje letala, da naj mu potniški predel bolj lukšuzno uredi. To je storila in računala \$25,000. Kralj je račun plačal — z ameriškimi dolari seveda ker grški denar ni v Angliji in splet nikjer izven Grčije nič vreden. Ameriška vlada je poslala kralju tudi jahto. I one stanejo denar. Sedaj ima kralj že štiri. Vir: Drew Pearson, ki je govoril o tej stvari prošlo nedeljo po radiu. Da, Grčija je ameriške dakovalec veliko stroške.

Med vojno je bilo relifnih organizacij nič koliko. Nekatere so zbrale stotisočake, toda denarja v nabrani namen so malo oddele. Denar je šel za plače in stroške. Neka skupina v New Yorku je podvzela takrat veliko kampanjo za ruski relif. V nabrani namen je izročila samo 15c od dolarja, 85c od vsakega dolara pa je porabila zase. Kongres je sprejel med vojno zakon, ki zbrala vse skupine, ki zbrajo denar v pomoč kaki od vojne prizadeti deželi, polagati ameriški vladi točno poročilo o dohodkih in izdatkih in koliko so od nabranih vsot izročile v nabrani namen. Ko so racune poslale, jih je vlada izročila tisku. Bilo je presenetljivo, kako raketerško so nekatere skupine varale radodarno ljudstvo. Tudi sedanje dobrodelne organizacije imajo izredno visoke upravne izdatke. Npr. Rdeči križ. Njegov predsednik je visoko plačan — pravijo, da prejema kakih \$100,000 na leto. Tudi razni ravnateli so visoko plačani. Veliko se za kampanje, ker pravijo, da je v nabiralni akciji malo potrosilo, tudi malo prejmeš. Vsačko leto se zbira v sklad za proučevanje otroške paralize in v pomoč zavodom, v katerih so takci bolniki. Tudi poslovni stroški te organizacije so jasno visoki.

United Press poroča, da je Jacob A. Malik vprašal župana rezidenčnega kraja Glen Cove v New Yorku, naj ga opreste davalca od vile, v kateri stanuje. Malik je sovjetski delegat v organizaciji združenih narodov. Vila, ki je zdaj njegov dom, je stala \$350,000 in ima 45 sob. Počasno pravijo, da je župan Luke A. Mercandante dejal, da je to najlepši dom v deželi, v vrtom 37 akrov. Koliko so Rusi plačali za vilo in zemljo, poročilo ne pove, a manj gotovo ne kot je gornja vsota. Davka nanjo je \$14,880 na leto. Malik ž

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;

za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do petka popoldne za priobčitev v številki naslednjega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz

Business Manager: Anton Udovich

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue

CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2-2864

Z UPRAVNICKOVE MIZE

Anton Udovich

klosti jednotinega članstva.

Ko bi bili samo Čikažani lastniki, bi lahko naredili po svojim zonimi prostori, kakor bi se nam zdelo bolj primerno. Tako pa, ko je vse članstvo gospodar, se moramo udati potrebi.

Presneto, da bo nas malo sram v tej veliki Čikagi, pa še toliko društev imamo tu in glavnin stan. Jednote ter naprednega gibanja. Skoraj vsaka naselbina ima že svoj narodni dom, v Čikagu ga pa že gradimo od kar so Slovenci naseljeni v tem mestu, pa ga še zdaj ni. Govorimo veliko, delamo pa menda bolj malo, saj veliko nimamo pokazati za ves naš trud.

Sicer bo življenje teklo naprej toda zabeleženo bo po vse, kar se je in se še dogaja. Ne moremo se preveč ponašati z našim gospodarstvom, ko ne predvidevamo vsestranskih potreb naših organizacij in naroda vobče.

Ko sem že omenjal priredebe, naj se dodam, da bo pevski zbor Prešeren imel svoj redni jesenski koncert v nedeljo 29. oktobra v Falcon dvorani, 1816 So. Ashland Ave. blizu 18. ulice. Kaj več bomo pisali o tem pozneje.

Zdaj pa s tedenskim poročilom naprej, ki je pa precej kratko:

Cicero, Ill. — John Karun je obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$1. Izročila Anton Gaita Zaitz.

Waukegan, Ill. — Martin Judnich je obiskal zopet ta urad, pa žal nimam sreče, da bi se srečala, ker pride vedno podnevn. Tu je izročil naročnine na list, ki so mu jih obnovili Citalnica S. N. Doma, John Gantar, Frank Jereb, Frank Makovec, Frank Lovas, Anton Mesec, Paul Pekaj, Louis Valencic, in Matt Velkova.

Linistu v podporo je izročil vstopo, ki so jo prispevali Frank Jereb \$2, Frank Malovščič \$2 in John Gantar \$1. Poleg tega je pa prinesel precej obširni spis za priobčitev.

Cleveland, O. — Anton Brenic je postal za pozdravni oglas \$2.

Se iz Cleveland — Andrew Ogrin je postal za pozdravni oglas društva št. 158 SNPJ znesek \$3.

Dilliner, Pa. — Anton Kolins je obnovil naročnino in za čestitko dodal \$2.

Herminie, Pa. — Anton Zornik je postal naročnino za Antonom Macekom iz Pittsburgha, Pa. Na vprašanja sem že odgovoril.

New Brighton, Pa. — Frank Ovcia je postal za pozdravni oglas \$3.

Milwaukee, Wis. — Apolo Bratanic je postal za pozdravni oglas \$5.

To je vse kar je prišlo v urad od zadnjega poročila, da je meni znano.

Tu smo še vedno zelo zaposejeni z urejanjem oglasov, ker nismo pomoci, kot bivša upravnica Anna Beniger je pomagala že več večerov za kar sem ji zelo hvalezen. Ne samo da je uspešna pri delu pač pa tudi ustvari boljše ozračje.

Ker imam še nekaj prostora na se spominim pokojnega Franka Benčina, ki je preminil kot je bilo že poročano v tem listu, ko je o njemu pisal John Mihelich.

Jegovo dobro delo je končano in blag mu spomin!

Martin Judnich:

IZ MOJIH SPOMINOV

(Nadaljevanje)

da je segala na prsi in prav tako črna lasje so mu viseli na ramenih. Imponiral je celo državne mu zastopnik. Dolgo je že tega. Vendar se spominjam, da je govoril o politiki, parlamentu, o delavstvu . . . Komaj ako je govoril petnajst minut, ko je nekaj reklo o državnih eksponentih.

Tako nato je zastopnik države, kakor bi ga nekaj zgodbo, skočil s svojega sedeža in pristopal h Kristanu, rekoč: "Molim, gospodine! Uime zakona uzmam vam riječ!" Kristan pa, kakor da ga ne sliši, govoril dalje še z večjo vremem. Zastopnika države niti ne pogleda, on pa stoji poleg njega kakor paglavac. Gromovit aplavz povzroči, da se zastopnik države spremlja barve na obrazu. Z zaničljivim pogledom nas vse osvrne, pa ponovno isto, kakor prej. Samo, da zdaj naglaši tudi svojo autoriteto, torej: "Kao državni zastupnik, vam uime uzmam vam riječ!"

Drugi večer grem tudi jaz na predavanje. Ljudje sede pri mizah. Vse je zasedeno. Najbrž sem prišel zadnji. Začelo se še ni. Gledam za prostor, kam bi se sedevel. Ena miza je bila še, kjer sta samo dva gospoda sedeči.

Podvzam se, da mi kdo drugi ne sede nanj. Zato stopim s igurnih korakov proti mizi, vesel svoje sreče, da ne bom vzbujal pozornosti gostov in da bom čim prej v kraju. Če bi bil prišel prvi, bi najbrž zašel v kakšen kotiček. Toda zdaj bom prav na sredini velike sobe. Ker so bili vsi odkriti, sem tudi jaz svoj klubok staknil z glave. Ker so bili vsi obesalniki polni, sem ga obdržal v roki. Mimo grede osvrnem z očmi na dva gospoda, češ, ali niso le morebiti naši! Nak! Po kranjsko sem skoraj popolnoma pozabil klet, zdaj pa je prišlo čisto samo od sebe, seveda potihoma, prmojuš, vsesu se bom, ako pa vama ni prav, pa pojdi od mize. Ona dva sta bila lepo oblecena, elegantno sta se obnašala. Zdela se mi je, da se kar nekam napihnjeno oholo ozirata po naših tovariših.

Ko sem že omenjal priredebe, naj se dodam, da bo pevski zbor Prešeren imel svoj redni jesenski koncert v nedeljo 29. oktobra v Falcon dvorani, 1816 So. Ashland Ave. blizu 18. ulice. Kaj več bomo pisali o tem pozneje.

Zdaj pa s tedenskim poročilom naprej, ki je pa precej kratko:

Cicero, Ill. — John Karun je obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$1. Izročila Anton Gaita Zaitz.

Waukegan, Ill. — Martin Judnich je obiskal zopet ta urad, pa žal nimam sreče, da bi se srečala, ker pride vedno podnevn. Tu je izročil naročnine na list, ki so mu jih obnovili Citalnica S. N. Doma, John Gantar, Frank Jereb, Frank Makovec, Frank Lovas, Anton Mesec, Paul Pekaj, Louis Valencic, in Matt Velkova.

Linistu v podporo je izročil vstopo, ki so jo prispevali Frank Jereb \$2, Frank Malovščič \$2 in John Gantar \$1. Poleg tega je pa prinesel precej obširni spis za priobčitev.

Cleveland, O. — Anton Brenic je postal za pozdravni oglas \$2.

Se iz Cleveland — Andrew Ogrin je postal za pozdravni oglas društva št. 158 SNPJ znesek \$3.

Dilliner, Pa. — Anton Kolins je obnovil naročnino in za čestitko dodal \$2.

Herminie, Pa. — Anton Zornik je postal naročnino za Antonom Macekom iz Pittsburgha, Pa. Na vprašanja sem že odgovoril.

New Brighton, Pa. — Frank Ovcia je postal za pozdravni oglas \$3.

Milwaukee, Wis. — Apolo Bratanic je postal za pozdravni oglas \$5.

To je vse kar je prišlo v urad od zadnjega poročila, da je meni znano.

Tu smo še vedno zelo zaposejeni z urejanjem oglasov, ker nismo pomoci, kot bivša upravnica Anna Beniger je pomagala že več večerov za kar sem ji zelo hvalezen. Ne samo da je uspešna pri delu pač pa tudi ustvari boljše ozračje.

Ker imam še nekaj prostora na se spominim pokojnega Franka Benčina, ki je preminil kot je bilo že poročano v tem listu, ko je o njemu pisal John Mihelich.

Jegovo dobro delo je končano in blag mu spomin!

Medstrokovni odbor je imel še isti večer sejo in poklicali so Korača, da bo nadaljeval, kar je Kristan započel in posredoval za Kristana pri sodišču. Zaprli so tudi Korača. Poklicali so še Bukeška. Tudi tega so nam zaprli. Državni zastopnik se je sloboda polna žandarjev. Z nasajenimi bajoneti so nas kmalu ves spehalni. Kristana sta pod pazduhu vodila dva ovožnika in ga zaprli na Sušaku. Medtem ko so ga žandarji vodili, sta dva velika Dalmatinca vprašala Kristana: "Druže, hočemo udariti?" Ne, ne! pravi Kristan. Bodite mirni, s tem ne bi ničesar dosegli!

Medstrokovni odbor je imel še isti večer sejo in poklicali so Korača, da bo nadaljeval, kar je Kristan započel in posredoval za Kristana pri sodišču. Zaprli so tudi Korača. Poklicali so še Bukeška. Tudi tega so nam zaprli. Državni zastopnik se je sloboda polna žandarjev. Z nasajenimi bajoneti so nas kmalu ves spehalni. Kristana sta pod pazduhu vodila dva ovožnika in ga zaprli na Sušaku. Medtem ko so ga žandarji vodili, sta dva velika Dalmatinca vprašala Kristana: "Druže, hočemo udariti?" Ne, ne! pravi Kristan. Bodite mirni, s tem ne bi ničesar dosegli!

Medstrokovna organizacija je nato sklenila oklicati generalni štrajk. Pravi direndaj! V medstrokovnem uradu je bilo polno delavcev. Odbor je dajal raznina navodila. Razdelili so nas po petero v eno skupino. Temu so rekli letete brigade. Vso noč nismo spali. Drugi dan rano so te brigade tekale od tovarne do tovarne, po delavnicah, videli si jih na pomolu, kjer nakladajo parnice, na železnici, da bi vlačni ne odhajali in ne prihajali, ribiči so prišli z morja in bližnji kmetje so šli z nami.

Dan pred generalnim štrajkom smo zbrnali in zvabili na ulico 15,000 do 20,000 ljudi. Ta množica je hodila po Korsu do obširnega prostora, kjer se je vršil protestni shod. Govorniki so bili v vseh jezikih. Do generalnega štrajka ni prišlo, ker so bili vsi trije prej izpuščeni.

Zopet na nabor

Prišla je pomlad in zopet sem moral iti na nabor. Na "vizitirangi" sem bil v Metliku. Potrjen sem bil h krompirjevem. Dva meseca bom že kako pretokel. Odšel sem zopet v Karlovec. Delo sem dobil, toda ni trajalo dolgo, niti do jeseni ne in pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano. Bil je član petih organizacij, kolikor je meni znano. Bil je član društva št. 39 SNPJ, Samostojnega društva DANICA, Pevskega Zbora Prešeren, socijalistične skupnosti v uradnih in odborih. Zadnji dve leti je bil tudi pri pevskem zboru France Prešeren. Pri tem zboru že ni mogel biti več aktiven, ker ga je že več ali manj bolezen nadlegovala in zato tudi ni posečal vaj kot je to delal v prejšnjih letih pri drugih zborih. Zbor Prešeren mu je zelo dobro poznal, ker je meni znano

PROBLEMI TREH SIL OBRAVNAVANI NA KONFERENCI VNANJIH MINISTROV

(Konec s 1. strani)

tisku mnoga kritike proti angleški vladi in v kongresu so nekateri zahtevali, da naj ji Amerika odvzame vso podporo. Od tedaj Angleži Kitajske z gasolinom več ne zalagajo.

Problem konference je tudi Indokina. Francija se trudi zadušiti upor proti nji, a nima sreče, dasi ji Amerika v Indokini veliko pomaga z orožjem in s propagando. Anglija pa je v skrbeh glede svojih otokov, Burme in sploh vse južnovzhodne Azije, ker tudi v teh krajinah komunistična propaganda močno deluje, na nekaterih njenih otokih pa se vrši proti nji že od konca vojne sem oborožen upor, ki ga ne more zadušiti, kar Francija ne v Indokini.

Vse tri države bodo še v naprej vodile svojo mrzlo vojno z Rusijo in Ameriko se naglo oborožuje tudi za slučaj "vročje" vojne.

Acheson je svojima tovarišema nedvomno omenil tudi ameriško kritiko proti nezadostnemu sodelovanju Francije in Italije v Marshallovem planu za ekonomsko utrditev držav protikomunistične Evrope. Kajti Amerika hoče, da uspe njen ekonomski in njen oboroževalni načrt. Za oba je potrošila milijarde dolarjev, a se ji zdi, da prizadete dežele premalo sodelujejo, in da se vse preveč v vseh stvareh zanašajo na ameriško pomoč.

Miško Kranjec:

Fara Svetega Ivana

ROMAN

(Nadaljevanje.)

"Izdajalec!" je skril Rožman. "Dobra ti je bila, dokler ti je kaj dajala. Berač, hlapec si prišel iz Avstrije, pa si si s hinavčenjem pomogel in si nabolkupe denarja. Preobjedel si se bogatega kruha! Izdajalec!" Rožmana se je lotila sveta jeza. Rožič pa se je zakrohal.

"Le zmerjaj, šolmašter! Se na kolensih boš prosil, za življenje in skorjico kruha! Aber keine Gnade! Iztreznili vam bomo vaše šolmašterske glave! Psički!" Na srečo so v neki zdanicici bili toliko glasni, da se premotili Rožiča in je kičil Rožmanu: "Rožman, pojdi, greva noter! Naj vrag vse vzame! Spriznjiva se, dober bodi, pa boš živel! Odpustim ti, ne bom te izdal. čeprav si me ozmerjal z izdajalcem! Saj boš tudi ti izdajalec, kar verjemi mi. Mnogo nas bo, dolga, dolga vrsta, vsi se borno rinili v ostre predje, hehehe!"

"Pojdi se solit!" je zaklical Rožman in bil vesel, ko je videl, da se je Rožič spravil pod okno, od koder je opazoval v sobo in močil steno. Rožman pa jo je naglo mahnil naprej, proti Svetemu Ivanu.

Sveti Ivan... kjer se je Rožman mučil leta in leta. Mlad, poln idealizma je prišel sem, tu pa se je njegov idealizem razbijal ob vsakdanjosti. Tam se je njegova idealna ljubezen razbila, in razbijalo se je vse, česar se je dotaknil. V srcu je bil samo večno isti nemir, kateremu ni mogel uiti. Danes je ta nemir samo še večji; prispel je na dvojno razpotrebo svojega življenja, ko je pred njim starost in je njegova ljubezen bila ubita, in razpotre, kjer je domovina pred

razsulom in on nima kam iti. Misil je spet na Rožičeve besede. — Pa će se res zgodi, kadar praviš, Rožič? se je vprašal. — Vojna je in nihče ne ve, kako bo. Francija je padla in padla bo tudi Jugoslavija. Kaj potem? Saj Rožman vedno trepteta pred tem in išče uteh v razgovorih. Zaletava se s Korenom v gostilno, tava k Podlesku, k Plavšku, k Klemencu. In nikjer pomiritev. Plavšek tarna, ves obupan zaradi svoje hišice in pokojnine in domovine, kar vse je pomešal v en lonec, Koren je nejasen, zavija, se nasmija, ne ve pa nič. Podlesek je cedalje bolj skrivosten. S Klemencem pa tudi nič. Tja Rožman ne more, ne more. — Povson en sam brezupnik, niker rešitve. Prej se je še lažil, zdaj pa mu je Rožič jasno povedal. Ne morda Nemci, ti tu mu ne bodo dali živeti. Rožič in kdo še? Kdo bi vedel, zbirajo se. "Dolga vrsta nas bo, hehehe," sliši Rožičev smeh. "Tudi ti boš prišel!" — Ali tudi on? Ne, ne! Rožman ne more. Rožman je prišel s Koroške in ve, kako je, kadar narod umira. Če bi hotel umreti, bi bil ostal tam.

Z brezupom v srcu je koračil prek doline in v ta brezup se mu je, čim bolj se je bližal Svetemu Ivanu, zajedalo nekaj drugrega, nekaj dočela osebnega, kar je bilo v zvezi z ljubezijo. Tudi v tem tava cedalje bolj, in zdaj ga že skrbi, da bi ga kdo ne opazil, ljudje pri Svetem Ivanu so zlobni. On pa ne išče nič grdega, zares nič grdega. Samo rahel oddih, prijateljski nasmej...

In ko je šel prek vrtov, ga je noga sama zanašala. Vedel je, da ga bo zanašalo, toda prej si

"CARE" bo poslal vašim v stari kraj za mal denar veliko stvari

Jugoslavija, kamor je organizacija CARE pred nedavnim pričela pošiljati pakete, bo vključena v ducat evropskih dežel za katere se pripravlja poseben živežni paket za Zahvalni dan in Božič.

Mr. Paul French, gl. direktor CARE, je dejal, da organizacija že tretje leto s paketom za praznike omogoča Američanom, da delijo svoj Zahvalni dan in Božič s sorodniki in prijatelji preko morja. Kot prejšnja leta bo paket tudi letos vseboval celega 7 funtov težkega konserviranega purana, pakiranega v dveh funtih masti in s "pritiklinami" zadostujočimi za kosilo dvajstnik osebam. Puran je fine Beltsville bele vrste, ki daje največ mesa.

V ostalem paket vsebuje: 8 unc slanine, 8 unc masla, fuit čespljevega pudinga, fuit oranžne marmelade, fuit riže, fuit kave, fuit sladkorja in fuit čokolade znamke Huyler. Paket s puranom vred stane \$15.50, kar vključuje carine-prosto in racije-prosto garantirano dostavo v katerikoli kraj Jugoslavije.

Naročila lahko posljete potom lokalnih uradov organizacije ali

je rekel: Ne! Tudi zdaj je govoril: Ne, in ne!, dokler naposled ni stal pod Gzinim oknom. Za en same trenutek, nič več, za kratek trenutek ... In tako je obstat v njeni kuhinji in se začel trezni.

"Sedite vendar," mu je ponovno ponudila stol. "Danes pa ste dobre volje?"

"Slabe volje, ne dobre," je zamrmlj. "Ali bi mi postregli s kozarcem vode?"

"O," je rekla veselo. "Najprej sedite. — Ali bi malo crne kave? Kar ko bo zavrela," in že je pripravljala kavo na štedilniku, v katerem je še gorelo. "Pa ste res žalostni," je rekla, ko ga je gledala. "Pa ne da ste se kje jaljibili?"

Gledal jo je nepremično, nato pa dejal topo: "Obupal sem." Giza se je veselo zasmajala. "Ne smetejte se, Giza. Nič ni smešnega, danes še živimo, k letu pa bog ve, kako bo. Prišli bodo Srbabi in nas bodo vse pobili. Danes mi je nekdo v zobe povedal: vse šolmaštne. Da, resno je misil. Neko se mi je zdelo, da ne bo tako hudo, zdaj pa vidim, da bo. Keine Gnade! je dejal. Ni sam. Mnogo jih je! Tu ni nobene rešitve, ni je, vam rečem. Kam pa naj gre človek? Povejte, kam?"

Giza se ni več smejal. Da, tako je, in kaj naj gre človek?

"Ali vam ni zadnjic Matija povedal: ali z njimi ali z nam?" je rekla.

"Z njimi," se je grenko nasmehnil. "Jaz vendar ne morem izdati domovine. Jaz sem pobegnil s Koroške, da bi tu reševal domovino. Kaj vi veste, kako je, kadar narod umira, tako počasi, pa zato tembolj gotovo. Če človek umira, še gre. To prenesem, ne morem pa gledati, če narod umira. — Ne, jaz ne morem izdati domovine, pa če me ubijejo! — Z vami pa tudi ne grem. Tam ni rešitve. Tam ni naroda, tam ni domovine. Ne vpadijte mi v besedo, to ni res, pa če Matija stokrat trdi. Delavci ne pozajmo domovine, ker je ne potrebujemo. Pa četudi bi jo poznali, rešiti ne morejo nicesar več. Vse je izgubljeno. Mi nimamo kam iti. Tu ostanemo in bomo čakali, kdaj se bo zljubilo gospodu Rožiču, ali vrag ve komu, da nas bo dal postaviti pred puške. To je vse, kar nas čaka ... jaz slu...

(Dalje prihodnjič)

Kongresne komisije "preiskujejo", a sprememb vseeno ni

(Konec s 1. strani)

licijsko protekcijo" in stvar je v redu.

Prav tako jo mora imeti prej omenjeni sindikat. Ako so kongresni komisiji znana imena vseh znanih bogatih gangsterjev čikaškega sindikata, so gotovo poznani tudi čikaški policiji.

Zelo cvete ta nepostavna obrt v predmetih občinah, v katerih je lahko dobiti "protekcijo" od župana in šerifa. Ako imam ta dva na svoji strani, si na varnem pred postavo.

Koruptna policija, korumpi-

rani šerifi in drugi izvrševalci postave so vzrok, da sedanja se natra preiskava organiziranega raketirstva ne bo ne omejila in ne odpravila niti s še tako strogo postavo.

Običaj med organiziranimi gangsterji je, da ako jim pride kdo v napotje, ali kaj izblebeta, ali ako postane proti kakemu vodilnemu gangsterju "nepošten", je "obsoten v smrt" in zjutraj ga najdejo kje v kakem jarku. Policijska oblast takih morilcev nikoli ne izsledi, razen v kakem zelo redkem slučaju. Tako sta bila nedavno v Chicagu na tak način na in isti dan ubita neki bivši policijski poročnik, ki je poznal gangsterje, in odvetnik Bas, ki jih je zastopal. To je komisijo posebno podigalo, da bo raketirske veljave v Chicagu še zaslijevala.

Gledal jo je nepremično, nato pa dejal topo: "Obupal sem." Giza se je veselo zasmajala. "Ne smetejte se, Giza. Nič ni smešnega, danes še živimo, k letu pa bog ve, kako bo. Prišli bodo Srbabi in nas bodo vse pobili. Danes mi je nekdo v zobe povedal: vse šolmaštne. Da, resno je misil. Neko se mi je zdelo, da ne bo tako hudo, zdaj pa vidim, da bo. Keine Gnade! je dejal. Ni sam. Mnogo jih je! Tu ni nobene rešitve, ni je, vam rečem. Kam pa naj gre človek? Povejte, kam?"

Giza se ni več smejal. Da, tako je, in kaj naj gre človek?

"Ali vam ni zadnjic Matija povedal: ali z njimi ali z nam?" je rekla.

"Z njimi," se je grenko nasmehnil. "Jaz vendar ne morem izdati domovine. Jaz sem pobegnil s Koroške, da bi tu reševal domovino. Kaj vi veste, kako je, kadar narod umira, tako počasi, pa zato tembolj gotovo. Če človek umira, še gre. To prenesem, ne morem pa gledati, če narod umira. — Ne, jaz ne morem izdati domovine, pa če me ubijejo! — Z vami pa tudi ne grem. Tam ni rešitve. Tam ni naroda, tam ni domovine. Ne vpadijte mi v besedo, to ni res, pa če Matija stokrat trdi. Delavci ne pozajmo domovine, ker je ne potrebujemo. Pa četudi bi jo poznali, rešiti ne morejo nicesar več. Vse je izgubljeno. Mi nimamo kam iti. Tu ostanemo in bomo čakali, kdaj se bo zljubilo gospodu Rožiču, ali vrag ve komu, da nas bo dal postaviti pred puške. To je vse, kar nas čaka ... jaz slu...

Zelo cvete ta nepostavna obrt v predmetih občinah, v katerih je lahko dobiti "protekcijo" od župana in šerifa. Ako imam ta dva na svoji strani, si na varnem pred postavo.

Koruptna policija, korumpi-

kot so Zed. države. Prodanih je bilo na kupe podobne, svetinja, molkov in drugih nabožnih predmetov. Veliko denarja so romarji pustili v Rimu in po ostali Italiji seveda tudi za druge stvari. Najraje so tisti, ki kaj prodajajo, imeli Amerikance. Ti največ zapravijo, ker prinesajo s sabo največ denarja — in to dollarje, ki jih veliko potrebujejo Vatikan in vlada. A vsi Italijani pa s svetim letom niso bili zadovoljni. Trgovci, gostilničarji in drugi prodajalci so zaradi obilice romarjev navajali cene, ki so prizadele tudi domače prebivalstvo. Svetlo leto torej ni samo pobožnost ampak tudi dober biznis.

Jugoslovanske žene v New Yorku vabijo na priredbo

(Konec s 1. strani)

NEW YORK, N.Y. — V New Yorku je vsako leto skozi dobo zadnjih 26 let prirejena takovna mednarodna ženska razstava, ki traja po cel temen in na kateri sodelujejo ženske skupine raznih narodnosti, katerih je v tem mestu mnogo. Soudejeno so seveda istotako razne ameriške ženske skupine, podjetja, posamezne obrtnice itd. Razstava je pestra in pritegnjujoča tisoče obiskovalcev. Priepla je ženska ustanova "Women's National Institute", ki je za letošnjo razstavo osvojila geslo: "Women for World's Friendship and Understanding" — torej, ženske za svetovno prijateljstvo in razumevanje.

Lansko leto je bilo soudejeno v razstavi 34 narodnostnih skupin, letos pa jih bo nad 50 in med temi bo seveda tudi jugoslovanska in to pod pokroviteljstvom naše ženske organizacije Yugoslav American Women (Yugoslav American Women). Ta organizacija lepo raste in vključuje članice vseh jugoslovenskih dežel in iz mešanih,

Vse naše članice so sedaj pridno na delu, da bi čim lepše uspel naš jugoslovanski paviljon na razstavi, ki se bo letos prilegal 6. novembra in bo zaključena 12. novembra ob enajstih zvečer. Razstava bo v 71st Regiment Armory, Park Ave., at 34th Str., New York City. Vstopina je samo 50c z dodatnimi 10c davalka, ki ga pobirajo pri vhodu.

Obeta se bogat program

Naš prireditveni odbor si prizadeva, da sestavi pester obogat program za našo programuro, ki bo bomo imelo na razpolago tekmo razstavnega tedna in sicer v četrtek večer, kot je bilo vsako leto dosedaj. Podrobnosti o programu bodo objavljene pravočasno, priporočamo pa našim ljudem že sedaj, da si bazeležijo datum 9. nov. in predajo na razstavo ta dan v velikem številu.

Drobni jugoslovanski "naseljenici" so že tu

Naš paviljon je vsako leto pridelal mnogo obiskovalcev ker je bil okusno in pestro urejen. Letos pa bo imel poleg drugih zanimivosti tudi ljubko skupino 50 lutk v jugoslovanskih narodnih nošnjah. Zato je poskrbela naša blagajničarka Mrs. Marich, ki je svoji prijateljicu v stari kraj postala različnega blaga, da je ta mogla ukrojiti noše za lutke. Srčana skupinica je bila pred kratkim poslana na pot in nihova originatorica je v pismu izrazila željo, da je sporočila, da so njeni mali "izseljenici" že dospeli ... Skupina je srečno prirajala in je res nekaj izrednega.

Pecivo in drugi predmeti za prodajo

Tekom razstavnega tedna bomo prodajale domače pecivo in radi tega naprošamo naše žene in dekleta, da tudi to pot sodelujejo in se priglasijo s prispevkom potice, štrudeljna, krovov, pohanja ter podobnih do-

mačih dobrot, ki so vsakikrat bile tako popularne na razstavi. Izkušček nam pomaga kriti stroške v zvezi s paviljonom.

Da pokrijejo stroške bomo prodajale tudi druge predmete — ročna dela in srebrne broške ter podobne predmete iz starega kraja in razne prispevke od strani naših tukajšnjih žensk. Obračamo se torej na naše rojakinje, da nam po možnosti odstopijo kak primeren košček ročnih del, ali pa kaj drugega primernega za prodajo na razstavi. Pošljite na naslov: Mrs. A. P. Krasna, 200 W. 67th St., New York 23, N.Y.

Naš namen je pokriti stroške in napraviti nekaj prebitka, da se bo lahko s tem nakupilo potem kake potrebščine, zdravila in drugo za otroke v starem kraju. Stopite torej v sodelovanje z nami in ako vas veseli, rojakinje, postanite članice naše organizacije. Seje imamo vsak drugi torej zvečer ob osmih v Jugoslovanskem domu, 405 W. 41st St., NYC. — Poročevalka.

Zmota sev. Koreje je bila v napadu na ameriški prestidž

(Konec s 1. strani)

b) jo pustili kar tako samo sebi, bi trpel ameriški prestidž, na kar vlada severne Koreje ni računala. Pa tudi Moskva ne, ker je dočakala, da je korejska komunistična vlada vprašala za svet, predno se je odločila za napad. Tudi niso upoštevali dejstva, da je bila organizacija Združenih narodov ustanovljena pred vsem od Amerike za graditev miru. Njen program določa odprtje agresorje, ki bi kalili mir in to načelo naglaša za svojo politiko tudi ameriška vlada. Ker se intervencija v Koreji vrši pod firmo Združenih narodov, je ta organizacija z znago pridobilna na ugledu, ki ga je že tako malo imela.

All Chicago is invited to see the

A MAJOR MISTAKE

CONGRESS and the people of the United States may never know how seriously the McCarran Communist Control Bill will give aid and comfort to the very Communists it is supposed to control.

The opening paragraph of President Truman's veto message took away the breath of many sincere congressmen who had been supporting the bill. The President rejected the bill after consulting with:

The Department of Justice;
The Department of Defense;
The Central Intelligence Agency;

The Department of State.

These are the agencies responsible for the security of our nation. The Central Intelligence Agency is our espionage division. When that agency gives and opinion that any piece of legislation will hurt its functioning, the American people should give sober thought to the opinion.

But Congress was in no mood for sober thought. It was politically and emotionally hell-bent to pass some law against Communists.

* * *

HERE'S an example. There are people behind the Iron Curtain upon whom we must depend for information. From time to time this country gets them out, as refugees, as immigrants, as special cases. The McCarran bill will prevent them from coming here. That will help the Communist cause.

The bill will cut off immigration from some other countries. As the President points out, by excluding persons from "totalitarian" countries the McCarran bill will prevent all Spanish businessmen and students from coming here.

* * *

THAT IS ONLY one aspect, and a relatively minor one, which shows how ill-considered the McCarran bill really was.

Of more importance is the warning by the President that the net effect of the bill will "help the Communists, not hurt them." Already the Communist Party in this country has served notice it will defy the law. The President anticipated that.

He warned that enforcing the feature of the law which requires Communists, Communist organizations and Communist front organizations to register may bring a long court fight which could drag out two to four years.

Even after a final ruling—if it is against the Communist Party—the Communists need only to change the names of their organizations and force the government to "begin all over again the long, dreary proceedings." The energies of the FBI would be wasted and its sources of information dried up.

The President warned that the bill itself represented "a clear and present danger to our institutions." Innocent, non-Communist persons could be harassed by its workings.

There is only one course now left for the government to protect itself against the hysteria which resulted in the passage of the bill. A quick decision on the bill's constitutionality by the Supreme Court is needed. Unfortunately, the court can not toss out the whole bill even if it finds parts of it unconstitutional.

The President's warning that the bill would "so greatly weaken our liberties and give aid and comfort to those who would destroy us" was taken too lightly by Congress. The Supreme Court can consider the bill in a climate less fogged by hysteria. If it is possible for the Attorney General to bring a suit for a declaratory judgment by the high court, he should take immediate action.

(From Chicago-Sun Times)

Nation's Capital Cheats School Children

In Washington, the richest city in the wealthiest country in the world, more than 1,800 children recently started attending school "part time," because there are not enough schools and teachers to give them full-time education.

All over the country, educators warn, the school problem is serious and will become still more so unless thousands more schools and teachers are provided quickly. That will cost a lot of money, but America cannot afford to economize at the expense of its children.

Income Climbs

Americans had more money to spend in July than in any previous month this year except March, when G. I. insurance payments were at their height. Income of individuals from all sources in July was at the rate of \$219 billion a year, compared with a \$217 billion in June.

These figures are a startling change from the less than \$40 billion income at the low point of the "Hoover depression."

Happiness

By Carl Sandburg

I asked professors who teach the meaning of life to tell me what is happiness.

And I went to famous executives who boss the work of thousands of men.

They all shook their heads and gave me a smile as though I was trying to fool with them.

And then one Sunday afternoon I wandered out along the Desplaines river.

And I saw a crowd of Hungarians under the trees with their women and children and a keg of beer and an accordion.

Summer Green

Visitor—"I do hope you keep your cows in a pasture."

Milkman—"Yes, madam, of course we keep them in a pasture."

Visitor—"I'm so glad to hear that. I have been told the pasteurized milk is much the safest."

WIENER'S DISCONCERTING PROPHECY

Dr. Norbert Wiener, professor at the famous Massachusetts Institute of Technology, makes a disturbing prediction.

The Korean war, he says, is speeding up the use of "robots" to replace human workers in industry. If we get into a Third World War, "an unprecedented manpower shortage can be overcome only by substituting electronic brains to guide the machines now controlled by workers."

"Under pressure of major war 50 per cent of industry's man-hours could be converted to robot-hours within three years." If the professor is right, he is picturing a serious situation. It is unlikely the "robots" would be junked after the war was over, so what would become of the displaced human workers when the war-created manpower shortage ended? What would be Professor Wiener's answer to that one? — Labor.

Another 'Joker' in Tax Bill

The "Wall Street Journal" has discovered another Senate Finance Committee tax bill "joker"—the kind of thing which means \$50,000 or even \$100,000 for a lawyer-lobbyist who "reaches" a committee member and slips it through.

The bill went clear through the committee without any public mention of this "joker," the "Journal" says. It explains the "joker" this way:

Up to now, the owner of an oil, natural gas or mining property has had to pay the full income tax, up to 76 per cent, on profits he made by selling to someone else the right to take oil, gas or minerals from the property.

Under the new tax bill, the owner need pay only the 25 per cent "capital gains" tax on such profits, cutting his taxes by as much as two-thirds.

This "joker" means that Uncle Sam will get millions of dollars less in taxes, at a time when he badly needs the money for war and defense.

Who slipped through this "joker"? Who will get the money for doing so? What committee member or members have been "reached"?

The "Wall Street Journal" apparently does not know the answers to those questions, and the American people are not likely to get the answers.

SAYS A.M.A. IS AS BAD AS N.A.M.

The American Medical Association has become as selfish, as avaricious and as politically dangerous as the National Association of Manufacturers," the House was told by Congressman Andrew J. Biemiller, progressive Democrat from Wisconsin.

We have long known that the N.A.M. would oppose any liberal member of Congress. Let us recognize that the same is true of the A.M.A., the 'Doctors' Lobby.'

The A.M.A. is fighting the American people, who want a decent health standard for all." Biemiller went back over the record of the "Doctors' Lobby" for the past 25 years, to show that its opposition to President Truman's health insurance program is nothing new. It has obstructed practically every measure proposed to advance the nation's health, safety and security.

The A.M.A. leaders, Biemiller declared, "are a unique combination of selfishness, stupidity and malice."

WOMEN RULE

Washington, Va., which is not far from Washington, D.C., has gone through a change of administration more drastic than ever hit the Nation's Capital. A new mayor and a new council of six members were sworn in—and every one is a woman.

I would hate to be a weed in this town, for I'd surely be uprooted by this new administration," commented Congressman Burr P. Harrison, who was master of ceremonies at the inauguration.

The women won after a short campaign in which they stressed that male officials had made such a mess of things that the town was losing population.

\$1,000 'Grows' to \$339,000

At Birmingham, Alabama, a man named Erskine Ramsay gives \$1,000 to the Birmingham-Southern College—with a provision that the money be invested and not touched for 100 years.

By that time, it is estimated, the \$1,000 will have grown to \$339,000, and then the college can begin using the fund.

In this case, education will get the benefit of money's "growth". In general, however, something seems wrong an invested dollar—without work or sweat of its owner—can multiply 339 times in 100 years.

IT ISN'T WORTH IT

What is the penalty for bigamy? Two mothers-in-law.

During the last three years, profits of the smallest corporations "not only went down steadily but went down the most," according to the June statement of the Joint Committee on the Economic Report.

PROTECTING INDIVIDUAL LIBERTY

Chief Judge John J. Parker of the Fourth U.S. Circuit Court says political power is needed to deal with economic power.

Writing in the American Bar Association Journal, Parker says the direction of economic power is the "most dangerous threat to the liberty of the individual."

"Under such circumstances," he writes, "it is idle to suppose that the power of the Government would not be used for the regulation of economic life. Monopolies must be curbed. Unemployment must be relieved. Justice must be secured in the relations of capital and labor."

"A living wage for labor and a living price for farm products must be guaranteed. And conditions must be fostered that will provide for the healthy growth of industry and the just division of its rewards."

Parker, incidentally, cannot be damned by standpatters as a "wild-eyed liberal"—the usual term they apply to anyone who has had a progressive thought since William McKinley.

For Parker, a Republican, was appointed to the U.S. Supreme Court by Herbert Hoover. The Senate failed to confirm the appointment by a close vote.—League Reporter.

THE ARMY TAKES OVER

There is a saying among G.I.s that there are three ways of doing things: The right way, the wrong way and the Army's way.

The ousting of Louis A. Johnson as Secretary of Defense and the appointment of five-star General George C. Marshall to that job serves notice upon the people of the nation that, from here on out, we're going into our program for a war economy the Army way.

Johnson has looked to us like a man who thought he could run the military affairs of the nation on a business basis and without regard to the jealousies and rivalries that have been clearly manifested by the various military groups. His was mainly a citizen's viewpoint.

However, Johnson was foredoomed to failure. He had no chance in the world of lasting when things became critical and when the administration got ready to put the screws on the American people.

The switch of Johnson and Marshall is only the latest manifestation of a trend which is destined to place the American people under the rule of the military in what is conveniently called "peace" as well as in war. It will make some people feel uneasy. But it is the natural, inevitable and foreseeable result of an economy that already has plunged our nation into two gigantic world wars and now compels preparation for an even larger third one.

People who insist upon sticking to the capitalist private-profit economy clear to the end, have no business to complain about where it takes them.—Reading Labor Advocate.

PEOPLE DO IT

By Henry Jones

Down at Tulane University in New Orleans the cats and rats work in teams to get their eats and become quite friendly. Dr. Loheng Tsai worked this amicable arrangement out first with laboratory cats and rats who had grown up together. Then he went into the alleys of the French quarter to get alley specimens of both with a long record of tribal warfare in which the caught rats ended up inside the cats. His education in co-operation as critters that wanted to eat.

The world is full of good things, and under the intelligent effort of man, can yield us all a greater abundance than those New Orleans cats and rats can ever hope to achieve. But we can't get it following the advice of the NAM and the Kremlin. We'll have to use our own heads.

Down in Texas when the kids went back to school, they found the lay-out changed so that the teacher sat back of them, instead of up front. Unless they crane their necks around, they can't tell whether teacher is looking at them or not. It makes for better discipline, is the idea. Fewer spit-balls, less note-passing, and always that uncomfortable feeling that you're being watched. One more step toward the "concentration camp universe."

It's all different now. Japanese can be people. Germans can be democratic. And Russians can be anything one wants to call them—if you don't mind using that kind of language.

We are not writing to emphasize the fact that times change and circumstances alter cases; everybody knows that.

But what many of our acquaintances don't know is that people are people, and that they are foolish enough to permit a few interested economic leaders and politicians to pick their enemies and friends for them.

"Kindly advise who is the enemy," is a message of moral weakness which could be sent by almost anybody. Let alone, common people could get along fairly well. They don't hate until they are told whom to hate and fight and kill.—Reading Labor Advocate.

Canadian Co-ops Hit Billion Volume

OTTAWA (CNS) — Volume of business done by Canadian co-operatives reporting to the government topped the \$1 billion mark during 1949 for the first time since records have been kept, the Canada Department of Agriculture said recently.

Marketing co-ops reported a volume increase of about \$167 million over 1948 and purchasing co-ops a volume increase of \$34 million. Gains over 1948 were also recorded in membership, which now totals more than 1,200,000.

Significant has been the growth in co-ops' merchandising in relation to marketing activities. In 1940 co-op marketing sales were 10 times greater than merchandising done. "In succeeding years this ratio has been reduced until in 1940 marketing volume was only 4 times greater than the reported merchandising sales," the Department said.

Increase in sales by purchasing co-ops occurred mainly in farm machinery, clothing and home furnishings, food products and coal and wood. Feed and fertilizer sales which increased 16% over 1948, totalled \$77 million — the largest single item handled by purchasing co-ops.

Great Wits to madness sure are near allied; and thru partitions do their bonds divide.—Dryden.

Insane. It took the last ten months to secure his release, for the findings were contrary to the sacrosanct dogma of bureaucratic infallibility.

(From Industrial Worker)

VERY FRANK
Sign in a Colorado restaurant:
"If our steak is too tough for you,
get out; this is no place for weaklings."

STATEMENT
OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT,
AND CIRCULATION REQUIRED BY
THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 21, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1923, AND JULY 2, 1946
(Title 39, United States Code, Section 233)
OF PROLETAREC

published weekly at Chicago, Ill. for October 1, 1950.
1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

Publisher: Jugoslav Workers' Publishing Co., 2301 S. Lawndale Ave., Chicago.
Editor: Frank Zaitz, 2342 S. Hamlin Ave., Chicago.
Managing editor: None.
Business manager: Anton Udovich, 2623 S. Springfield Ave., Chicago.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also indicate whether the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock.) If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address must be given as that of each individual member, must give the name of the firm, its address, and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary capacity, the name and address of the person or corporation for whom such trustee, fiduciary, etc., acts; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders, bondholders and other security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold or have held a bona fide ownership interest.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through agents or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required from daily, weekly, semi-weekly, and tri-weekly newspapers only.) 1,960.

Anton Udovich, business manager.
Sworn to and subscribed before me this 28th day of October, 1950.
(Seal) Ernest J. Dreher, Notary Public.
(My commission expires Feb. 2, 1954.)